

UST202001-038

STARFSLEYFI

Eldi á seiðum laxfiska**Laxar Fiskeldi ehf.**

Lögheimili: Hlíðasmára 4, 201 Kópavogur

Starfsstöð: Fiskalóni, Ölfusi

Kt: 450220-1400

1 ALMENN ÁKVÆÐI

1.1 Rekstraraðili

Starfsleyfi þetta gildir fyrir félagið Laxar Fiskeldi ehf., kt. 450220-1400, fyrir eldi á seiðum laxfiska í eldisstöð að Fiskalóni í sveitarfélaginu Ölfusi. Laxar Fiskeldi ehf. er hér eftir nefnt rekstraraðili.

Komi nýr aðili að rekstrinum getur hann sótt um að starfsleyfið verði fært yfir á sig án þess að gefið verði út nýtt starfsleyfi. Með umsókninni skulu fylgja gögn sem sýna fram á að rekstraraðilinn hafi tekið við rekstrinum. Verði gerð breyting á nafni rekstraraðila ber honum að tilkynna Umhverfisstofnun slíka breytingu.

Rekstraraðili getur falið verktaka með öll tilskilin opinber leyfi að annast verk fyrir sig. Rekstraraðili ábyrgist þó áfram að ákvæðum starfsleyfisins sé fylgt. Rekstraraðila ber að uppfylla gildandi lög og reglugerðir á starfssviði sínu og haga starfsemi í samræmi við gildandi skipulagsáætlanir.

1.2 Umfang starfseminnar

Starfsleyfið tekur til eldis á seiðum og klakfiski laxfiska. Framleiðsla skal að hámarki vera 100 tonn/ári og hámarkslífmassi í stöðinni skal ekki fara yfir 100 tonn á hverjum tíma.

1.3 Eftirlit

Umhverfisstofnun hefur eftirlit með starfsemi rekstraraðila í samræmi við XIV. kafla laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og X. kafla reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit.

Tímabilið milli tveggja vettvangsheimsókna við eftirlit skal byggt á áhættumati, sbr. 54. gr. laga nr. 7/1998 og 57. gr. reglugerðar nr. 550/2018. Eftirlit felst í umsjón með lögbundnum skilum, yfirferð og mati á gögnum. Jafnframt felst eftirlit í yfirferð gagna og reglubundinni skoðun á vettvangi, móttöku athugasemda og fyrirspurna. Eftir hvert eftirlit tekur eftirlitsaðili saman skýrslu. Skýrslan skal vera gerð aðgengileg á vefsíðu Umhverfisstofnunar, á vefsvæði eftirlitsaðila, eftir að rekstraraðili hefur fengið tækifæri til að koma að athugasemdum og brugðist hefur verið við þeim. Athugasemdirnar skulu eftir atvikum birtar með skýrslunni.

Fylgi rekstraraðili ekki ákvæðum starfsleyfis, laga og reglugerða á sviði starfseminnar er eftirlitsaðila heimilt að beita úrræðum skv. gr. 1.7 og gildandi lögum og reglugerðum.

Viðbótareftirlit getur farið fram m.a. vegna nýs búnaðar, til rannsóknar á alvarlegum ábendingum vegna umhverfisins, alvarlegum umhverfisslysum, óhöppum og tilvikum þar sem reglum er ekki fylgt eða sérstakra úttekta vegna áætlana sem rekstraraðili hefur gert um úrbætur.

Eftirlitsaðila skal heimill aðgangur til skoðunar og eftirlits, þar á meðal töku sýna og myndatöku, sbr. 62. gr. laga nr. 7/1998.

1.4 Breytingar á rekstri

Rekstraraðili skal veita útgefanda starfsleyfis upplýsingar um fyrirhugaðar breytingar á rekstri með góðum fyrirvara áður en ráðist verður í þær, sbr. 1. mgr. 13. gr. reglugerðar nr. 550/2018. Á grundvelli þeirra metur stofnunin hvort nauðsynlegt sé að gefa út nýtt starfsleyfi sbr. 2. mgr. 13. gr. reglugerðarinnar.

Breytingin skal vera í samræmi við ákvörðun Skipulagsstofnunar um matsskyldu eða álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmdar sbr. lög nr. 106/2000, um mat á umhverfisáhrifum, ef við á.

1.5 Gangsetning og stöðvun rekstrar (lokun) og neyðaráætlun

Verði rekstri hætt, tímabundið eða varanlega, eða reksturinn stöðvast óvænt skulu vera áætlanir til staðar til þess að úrgangi, efnun, búnaði, tækjum, rekstrarsvæði, olúgeymum, lögnum og menguðum jarðvegi verði ráðstafað á viðurkenndan hátt. Þar skal koma fram hvað gera skal annars vegar þegar um er að ræða tímabundna rekstrarstöðvun og hins vegar varanlega rekstrarstöðvun. Eftirlitsaðila er heimilt að krefja rekstraraðila um að tímasetja áætlanir um frágang ef hann telur þörf á. Í áætlunum skal gengið út frá því að lágmarka möguleg mengunaráhrif og tryggja að ekki sé skilið eftir á svæðinu hráefni sem tilheyrir rekstrinum. Rekstrarstöðvun skal tilkynnt eftirlitsaðila með a.m.k. þriggja mánaða fyrirvara eða þegar ákvörðun liggur fyrir. Þá skal tilkynna um það ef reksturinn hefur verið stórlega skertur, þó ekki sé talin þörf á að virkja áætlanirnar. Bilanir og viðhald telst ekki stórlega skertur rekstur. Gera skal Brunavörnum Árnæssýslu viðvart um stöðvun starfseminnar um leið og eftirlitsaðila.

Útbúa skal og vinna eftir neyðaráætlun sem skal vera tiltæk í eldisstöðinni ef kemur til óvæntrar stöðvunar á rekstri seiðaðis í stöðinni. Neyðaráætlunin skal innihalda tillögur um meðferð og förgun eldisfisksins þann tíma sem eldisstöðin er ekki í rekstri.

Tilkynna skal eftirlitsaðila án tafar um stöðvun rekstrar og ráðstafanir þar að lútandi þannig að taka megí út frágang. Tilkynna skal eftirlitsaðila um gangsetningu ef rekstur hefur legið niðri í meira en mánuð.

1.6 Endurskoðun starfsleyfis

Endurskoða skal starfsleyfið reglulega, sbr. 15. gr. laga nr. 7/1998 og 14. gr. reglugerðar nr. 550/2018. Einnig er skylt að endurskoða starfsleyfið ef forsendur rekstrarins breytast með eftirfarandi hætti, sbr. 14. gr. reglugerðar nr. 550/2018:

- Ef rekstraraðili breytir rekstrinum með þeim hætti að tilkynningaskyld er sbr. gr. 1.4,
- þegar mengun af völdum stöðvar er slík að nauðsynlegt reynist að endurskoða gildandi viðmiðunarmörk fyrir losun sem tilgreind eru í starfsleyfi eða láta ný viðmiðunarmörk koma fram í starfsleyfinu,
- þegar nota þarf aðra tækni vegna rekstraröryggis,
- þegar nauðsynlegt er að fara að nýjum eða endurskoðuðum umhverfisgæðastöðlum í samræmi við 11. gr. reglugerðar nr. 550/2018,
- ef breytingar verða á bestu aðgengilegu tækni sem gera það kleift að draga umtalsvert úr losun mengunarefna. Ef breytingar verða á viðmiði um bestu aðgengilegu tækni (BAT) skal rekstraraðili

senda útgefanda starfsleyfis, skv. beiðni útgefandans, tímasetta áætlun um með hvaða hætti hann hyggist taka upp hina nýju tækni en rökstyðji annars að honum sé það ekki mögulegt,

- ef breytingar verða á lögum eða reglum um mengunarvarnir eða annað sem snertir reksturinn,
- ef vöktun leiðir í ljós að umhverfismarkmið sem sett hafa verið fyrir umrætt vatnshlot, sbr. gr. 3.7, á grundvelli laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála, nást ekki. Endurskoðun skal tryggja að umhverfismarkmiðum verði náð.
- ef starfsemi samræmist ekki gildandi deili- eða aðalskipulagi.

Við endurskoðun starfsleyfisins skal tekið tillit til þess að kröfur í starfsleyfum fyrir fiskeldi, þ.m.t. kröfur vegna frárennismála, séu samræmdar eins og aðstæður gefa tilefni til og jafnræðis gætt. Ef nauðsynlegt reynist, að mati stofnunarinnar, skal rekstraraðili sækja um nýtt starfsleyfi.

Rekstraraðila er ætíð skylt að fara að gildandi lögum og reglugerðum, sbr. gr. 1.1, jafnvel þótt starfsleyfi hafi ekki verið endurskoðað.

1.7 Valdsvið, viðurlög og þvingunarúrræði

Fylgi rekstraraðili ekki ákvæðum starfsleyfis, ákvæðum laga og reglugerða á starfssviði sínu eða fyrirmælum eftirlitsaðila getur eftirlitsaðili beitt ákvæðum XVII. kafla í lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir til að knýja fram úrbætur. Stofnuninni er m.a. heimilt að veita áminningu og hæfilega fresti til úrbóta, ákveða rekstraraðila dagsektir og stöðva starfsemi til bráðabirgða eða takmarka hana til bráðabirgða, sé um alvarlega hættu, alvarlegt tilvik eða ítrekað brot að ræða eða ef aðilar sinna ekki úrbótum innan tiltekins frests.

Umhverfisstofnun getur lagt á stjórnvaldssektir sbr. 67. gr. laga nr. 7/1998.

1.8 Upplýsingaréttur almennings

Almenningur á rétt á aðgengi að upplýsingum um starfsleyfi, starfsleyfisumsókn og upplýsingum um mengunareftirlit í samræmi við 6. gr. og IV. viðauka reglugerðar nr. 550/2018.

Umhverfisstofnun birtir eftirlitsniðurstöður samkvæmt gr. 1.3. og 1.7 opinberlega. Birtingin er á vefsíðu stofnunarinnar eða með öðrum aðgengilegum hætti. Að öðru leyti vísast til upplýsingastefnu stofnunarinnar.

1.9 Umhverfisábyrgð

Rekstraraðili ber ábyrgð á umhverfistjóni eða yfirvofandi hættu á slíku tjóni af völdum atvinnustarfsemi sbr. lög nr. 55/2012, um umhverfisábyrgð og skal koma í veg fyrir tjón eða bæta úr tjóni ef það hefur orðið og bera kostnað af ráðstöfunum sem af því leiðir.

2 STARFSHÆTTIR

2.1 Starfshættir

Rekstraraðili skal beita góðum starfsháttum við rekstur stöðvarinnar. Í því felast aðgerðir til að draga úr umhverfisáhrifum eldisins, m.a. með góðum starfsaðferðum við fóðrun og notkun efna og lyfja, með því að tryggja gott heilbrigðisástand eldisstofnsins, svo og að draga úr losun efna út í umhverfið. Gerðar skulu nauðsynlegar ráðstafanir til þess að koma í veg fyrir mengunaróhöpp og draga úr afleiðingum þeirra. Rekstraraðili skal setja sér umhverfismarkmið og starfa samkvæmt þeim og skulu þau endurskoðuð á a.m.k.

fjögurra ára fresti. Ef umhverfismarkmið eru hluti af umhverfisstjórnunarkerfi rekstraraðila er fullnægjandi að vísa til þeirra. Á öllu athafnasvæði stöðvarinnar skal gæta fyllsta hreinlætis í samræmi við kröfur eftirlitsaðila.

2.2 Samskipti og samráð

Sérstakur fulltrúi rekstraraðila skal vera tengiliður við eftirlitsaðila og ber hann ábyrgð á samskiptum rekstraraðila vegna eftirlits með mengunarvörnum fyrirtækisins og framkvæmd neyðaráætlunar vegna óvæntrar rekstrarstöðvunar. Eftirlitsaðili getur haft samband við þennan aðila utan hefðbundins starfstíma ef þörf krefur. Tilkynna skal Umhverfisstofnun ef breyting verður á tengilið.

2.3 Verkstjórn og takmörkun aðgangs

Starfsfólk skal vera þjálfað til að bregðast við mengunaróhöppum og hafa viðeigandi þjálfun á tæki og öryggisbúnað stöðvarinnar. Tryggja skal að starfsfólk hafi fullnægjandi þekkingu á eitrunarhættu og eiginleikum þeirra efna sem það gæti komist í tæri við og skulu upplýsingar þar að lútandi ávallt vera tiltækar á vinnustað. Rekstraraðila er skylt að ganga þannig frá olíubirgðum, olíuúrgangi, eiturefnum og hættulegum efnum að ekki sé hætt á að þessi efni berist út í umhverfið, í yfirborðsvatn eða í grunnvatn og fara eftir ákvæðum reglugerðar nr. 884/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi.

Rekstraraðili skal halda rekstrarsvæði sínu snyrtilegu. Eftirlitsaðili getur krafist lagfæringa og viðgerða á lóð, girðingu eða öðrum mannvirkjum ef nauðsynlegt þykir til þrifnaðar eða ef ástand þeirra er til lýta fyrir umhverfið.

2.4 Viðbrögð við mengunaróhöppum

Verði óhapp sem getur haft í för með sér losun mengandi efna út í umhverfið skal þegar í stað grípa til aðgerða til að koma í veg fyrir útbreiðslu mengunarefna og til að fyrirbyggja að mengun valdi skaða á umhverfinu. Rekstraraðila ber að hreinsa þá mengun sem kann að verða við óhöpp eða önnur atvik á sinn kostnað.

Rekstraraðili skal fara yfir öll óhöpp og gera ráðstafanir sem miða að því að hindra að sambærileg atvik endurtaki sig. Eftirlitsaðili skal upplýstur um slíkar ráðstafanir.

2.5 Tilkynningar vegna mengunaróhappa

Ef óhapp verður sem þarfnast tafarlausra aðgerða skal hafa samband við 112.

Tilkynna skal eftirlitsaðila um mengunaróhapp eins fljótt og mögulegt er. Greina skal eftirlitsaðila frá því ef hætt er talin á neikvæðum afleiðingum fyrir umhverfið.

Eftirlitsaðila er heimilt, ef þörf er á, að óska eftir upplýsingum um önnur sérstök atvik í rekstri sem geta haft í för með sér aukna mengun.

2.6 Breytingar á mælingum

Eftirlitsaðili getur, telji hann ástæðu til, farið fram á tíðari mengunarmælingar eða efnagreiningar en starfsleyfið gerir ráð fyrir eða heimilað að dregið verði úr tíðni mælinga eftir því sem við á.

3 VARNIR GEGN MENGUN YTRA UMHVERFIS

3.1 Mengunarvarnir

Rekstraraðila ber að uppfylla gildandi lög og reglugerðir á starfssviði sínu. Rekstraraðili skal nota bestu aðgengilegu tækni (BAT) sem skilgreind hefur verið við mengunarvarnir og nýta vel orku og vatn. Þegar aðferðum er beitt við mengunarvarnir sem valda því að mengun færist á milli andrúmslofts, vatns og jarðvegs skal lágmarka neikvæð áhrif á umhverfið (sambættar mengunarvarnir). Besta aðgengilega tækni hefur verið skilgreind í „Bat for fiskeopdræt i Norden“, ©Nordisk Ministerråd, TemaNord 2013:529.

Verði breytingar á bestu aðgengilegu tækni skulu þær taka gildi.

3.2 Fóðurgjöf og val á fóðri

Fóðurgjöf og vali á fóðri skal stýrt þannig að myndun úrgangs sé í lágmarki, t.d. með fóðrunarkerfi sem tekur tillit til vaxtarlíkana.

3.3 Eldisvatn

Nýting á vatni skal vera eins góð og kostur er. Aðföng og orku skal nýta á sem bestan hátt ásamt því að lágmarka neikvæð umhverfisáhrif eldisins sbr. gr. 3.1.

3.4 Efnalosun

Losun fosfórs í viðtaka má ekki fara fram úr 7 kg/tonn af lífmassaaukingu (heildarvöxtur) á ári og 60 kg/tonn köfnunarefni af lífmassaaukingu á ári. Rekstraraðila er ekki heimil önnur losun á þeim efnum sem talin eru upp í listum I og II í viðauka reglugerðar nr. 796/1999, um varnir gegn mengun vatns.

Þar sem fráveituvatn er leitt í á eða vatn, skal eftirfarandi gilda í eins meters fjarlægð frá útrás sbr. reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp:

- Hámarks breyting af völdum frárennslis: 2°C
- Súrefnismettun, lágmark: 70%
 - Má ekki fara undir 6 mg O₂/l
- Hámarksbreyting á sýrustigi vegna frárennslis: 0,5
- Ammóníak NH₃: minna en 0.025 mg/l
- Súrefnisnotkun BOD₅: hæst 4 mg O₂ /l (eða hæst COD: 20 mg/l)
- Olíu- og fitubrák má ekki sjást
- Hámarksaukning á svifögnum vegna frárennslis: 2 mg/l

3.5 Frárennslis

Rekstraraðili skal tryggja viðunandi hreinsun eldisvatns í frárennslis með tromlusíu, með a.m.k. 70% hreinsun svifagna, áður en það er losað í viðtakann. Rekstraraðili skal sýna fram á og tryggja virkni hreinsibúnaðarins. Tromlusíu skal tæma og hreinsa reglulega og skal meðhöndlun fastefnis úr hreinsikerfi frárennslis vera skv. gr. 3.9. Hreinsibúnaður skal bættur bendi mælingar til þess að efnainnihald frárennslis sé yfir mörkum í starfsleyfi eða að kröfu eftirlitsaðila.

Losun næringarefna skal ekki verða til þess að hafa áhrif á vatnshlotið, t.a.m. þannig að það falli um flokk sbr. gr. 3.7, þá er Umhverfisstofnun heimilt að gera kröfu um frekari hreinsun á frárennslisvatni án þess að starfsleyfinu sé breytt.

Verði vart við uppsöfnun mengunarefna við útrásina getur Umhverfisstofnun veitt rekstraraðila frest til að framkvæma einhverja eftirfarandi aðgerða eða fleiri aðgerðir í einu:

- Frágangur útrásar sé bættur,
- frárennslisvatn verði vel hreinsað með frekari hætti,
- rekstraraðila verði gert að finna aðra varanlega lausn á málinu.

Í alvarlegri tilvikum getur Umhverfisstofnun beitt ákvæðum gr. 1.7.

Við útrásir þar sem eldisvatn í fráveitu er veitt í viðtaka má ekki vera:

- Set eða útfellingar,
- þekjur af rotverum (bakteríur og sveppir),
- olía eða froða,
- sorp eða aðrir aðskotahlutir,
- efni sem veldur óþægilegri lykt, lit eða gruggi.

3.6 Frárennsli frá starfsmannaaðstöðu

Frárennsli frá starfsmannaaðstöðu skal uppfylla kröfur í reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólþ. Frárennsli frá starfsmannaaðstöðu skal vera aðskilið frá fráveitu eldisins.

3.7 Lífríki og flokkun vatns

Starfsemin losar frárennsli í Þorleifslæk (Varmá) sem hefur vatnshlotanúmerið 103-792-R og rennur þaðan í Ölfusáósa.

Rekstraraðila ber að sjá til þess að vatnsgæðum í viðtaka hraki ekki vegna fiskeldis. Fiskeldi má ekki valda breytingu á lífríki og ástandi vatnhlotsins varðandi líffræðilega og eðlisefnafræðilega gæðapætti samkvæmt reglugerð nr. 535/2011 um flokkun vatnshlota, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun, sbr. þó gr. 3.8. Umhverfisstofnun er heimilt að endurskoða starfsleyfið, sbr. gr. 1.6, ef ástandi vatns fer hrakandi vegna rekstrarins og hætta er á að það falli niður um flokk eða hafi fallið niður um flokk vatns skv. 9. og 10. gr. reglugerðar nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns.

3.8 Meindýravarnir

Verði vart við meindýr skal sjá til þess að þau hafist ekki við eða taki sér bólfestu á athafnasvæðum rekstraraðila. Rekstraraðili skal hindra aðgang villtra fugla og spendýra sem sækja að útrás stöðvarinnar. Ávallt skulu þó slíkar ráðstafanir vera í samræmi við lög nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum og lögum nr. 55/2013 um velferð dýra.

3.9 Dauðfiskur og fastefni úr frárennsli

Rekstraraðili skal hafa útbúnað sem fangar dauðan fisk úr stöðinni og úr frárennslisvatni áður en það er losað í viðtaka. Endurnýta skal dauðfisk eins og kostur er t.d. í loðdýrafóður. Skriflegur samningur skal liggja fyrir við þann aðila sem tekur við dauðum fiski til meðhöndlunar og skal sá aðili hafa til þess öll tilskilin leyfi. Um meðhöndlun fisksins gilda ákvæði gr. 3.10 um lífniðurbjótanlegan úrgang.

Fastefni (set síað úr eldisvatni) sem hreinsað er úr frárennsli skal endurnýta eins og kostur er, skv. áætlun um slíkt sbr. gr. 3.10, t.d. sem áburð.

3.10 Meðhöndlun úrgangs og spilliefna

Ekki er heimilt að farga neins konar úrgangi um niðurföll. Draga skal skipulega úr myndun úrgangs. Ef endurnotkunar- og endurnýtingarmöguleikar eru fyrir hendi skal koma úrgangi í slíka vinnslu ef kostur er. Að öðrum kosti skal lífbrjótanlegur úrgangur fluttur til viðurkenndrar meðhöndlunar. Ganga skal frá honum

Í þétt lokuð ílát eða gáma sem losaðir eru eftir þörfum. Þrifa skal ílátin/gámana eftir notkun. Spilliefnum og lyfjaafgöngum skal komið til viðurkenndrar spilliefnamóttöku.

Rekstraraðili skal útbúa áætlun um meðhöndlun úrgangs og vinna samkvæmt henni. Áætlunin skal m.a. taka til endurnýtingu lífbrjótanlegs úrgangs (þ.m.t. fastefnis úr frárennsli og dauðfisk/meltu) og innihalda tímasett skref þar sem endurnýting kemur í stað förgunar með urðun. Áætluninni skal liggja fyrir við útgáfu starfsleyfisins og skal endurskoðuð eftir þörfum.

3.11 Umgengni um mengandi efni

Rekstraraðila er skylt að ganga þannig frá olíubirgðum, olíuúrgangi, eiturefnum og öðrum hættulegum efnum að ekki sé hætt á að þessi efni berist út í umhverfið, í yfirborðsvatn eða í grunnvatn. Fylgja skal ákvæðum reglugerðar nr. 884/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi í landi.

3.12 Efnanotkun, öryggisblöð og skiptireglan

Rekstraraðili skal vinna samkvæmt efnalögum nr. 61/2013 og reglugerð nr. 888/2015 um skráningu, mat, leyfisveitingu og takmarkanir að því er varðar efni (REACH), sem og öðrum reglugerðum sem gilda um efni og efnablöndur. Við alla efnameðferð skal gæta þess að öryggisblöð séu aðgengileg og uppfærð. Sé þess kostur skal skipta út efnum og efnablöndum sem geta haft í för með sér óæskileg áhrif á heilsu manna eða skaðað umhverfið fyrir efni sem eru minna skaðleg. Við geymslu og meðhöndlun efna skal takmarka aðgengi og mengunarhættu eins og kostur er.

4 INNRA EFTIRLIT

4.1 Skráningar

Rekstraraðili skal hafa reglulegt eftirlit með umhverfis- og rekstrarþáttum sem geta haft áhrif á mengun eða losun efna út í umhverfið.

Skrá skal upplýsingar um eftirfarandi atriði og skulu skráningar vera aðgengilegar eftirlitsaðila:

- Framleiðsla í stöðinni á hverju ári, lífmassi í stöðinni á hverjum tíma og afföll,
- fóðurnotkun, fóðurnýtingu og fóðurgerð,
- magn og gerð hreinsi- og sótthreinsiefna og lyfja sem notuð eru í stöðinni,
- kvartanir vegna starfseminnar,
- bilanir og óhöpp sem valdið gætu mengun,
- allan úrgang sem verður til í stöðinni,
- þjálfun og reynslu starfsfólks sbr. gr. 2.3,
- teikningar af frárennsli,
- niðurstöður vöktunar sbr. gr. 5.1,
- tæming olíugildra séu þær til staðar,
- hreinsun á mengunarvarnarbúnaði,
- lyfjagjöf.

4.2 Búnaður til sýnatöku

Aðstaða skal vera til sýnatöku í frárennsli áður en því er veitt í viðtaka. Umhverfisstofnun getur sett nánari skilyrði um hvernig staðið er að sýnatöku og hvaða aðila sé falið að taka sýni.

4.3 Sýnataka og mælingar í viðtaka frárennslis

Taka skal sýni og mæla efnainnihald vatns við inntak í stöðina og í útrás frárennslis. Mæla skal svifagnir og lífrænt efni (TOC, COD eða BOD₅). Fyrstu mælingar skulu fara fram á þeim tíma er vöxtur (lífmassaaukning) er í hámarki árið sem starfsleyfi þetta tekur gildi, næstu mælingu skal lokið fyrir árslok árið á eftir og síðan skal gera mælingar á a.m.k. þriggja ára fresti. Skulu niðurstöður vera aðgengilegar eftirlitsaðila.

Fylgjast skal með losun næringarefna, þ.e. fosfórs og köfnunarefnis, með því að reikna hana út frá innihaldi fódurs og upptöku næringarefna í eldinu. Umhverfisstofnun getur einnig farið fram á mælingar á heildarfosfór (P total) og heildarköfnunarefni (N total).

4.4 Skýrslur til eftirlitsaðila

Rekstraraðili skal taka saman ársyfirlit og senda til eftirlitsaðila fyrir 1. maí ár hvert. Í yfirlitinu skulu koma fram niðurstöður mælinga og skráninga, sbr. kröfur í 3., 4. og 5. kafla. Þá skulu koma fram þær upplýsingar sem liggja fyrir um flokkun vatns, sbr. gr. 3.7.

4.5 Umhverfisupplýsingar

Rekstraraðili skal skila árlega, skv. ákvæðum reglugerðar, til Umhverfisstofnunar umhverfisupplýsingum um losun mengandi efna frá starfsstöðinni með rafrænum hætti, skv. 34. gr. laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir.

Rekstraraðili ber ábyrgð á þeim upplýsingum sem hann skilar til Umhverfisstofnunar. Eftirlitsaðili getur veitt rekstraraðila heimild til að skila umhverfisupplýsingum sameiginlega með ársyfirliti sbr. gr. 4.3 en skilafrestir framlengjast þó ekki við það.

5 UMHVERFISVÖKTUN

5.1 Vöktun

Rekstraraðili skal taka þátt í vöktun á helstu umhverfisþáttum í nágrenni eldisstöðvarinnar og útrásarinnar í samræmi við umfang losunar fyrirtækisins í þeim tilgangi að meta það álag á umhverfið sem starfsemin veldur. Umhverfisstofnun getur tekið ákvörðun um að gera breytingar á fyrirkomulagi umhverfisvöktunar telji stofnunin að ástæða sé til og kallað eftir vöktunaráætlun.

Rekstraraðila er heimilt að vísa til ársskýrslu ef þar er að finna ofangreindar niðurstöður.

5.2 Kostnaður

Rekstraraðili skal greiða allan kostnað við rannsóknir á mengun í nágrenni eldisstöðvar samkvæmt starfsleyfi þessu eða sinn hluta af kostnaðinum ef önnur fyrirtæki á svæðinu valda samskonar mengun. Mælingar skulu vera í höndum rekstraraðila eða aðila sem rekstraraðili tilnefnir og Umhverfisstofnun samþykkir.

6 FLOKKUN STARFSEMI OG GJALDSKYLDA

Starfsemi þessi er flokkuð í lögum nr. 7/1998 í viðauka II, lið 2. Starfsemin er flokkuð í reglugerð nr. 550/2018 í viðauka IX, lið 2. Rekstraraðili greiðir Umhverfisstofnun gjald vegna útgáfu og kynningar starfsleyfisins og greiðir eftirlitsaðila gjald vegna reglubundins eftirlits skv. gjaldskrá Umhverfisstofnunar.

Starfsemin skal flokkuð í gjaldflokk skv. áhættumati eftirlits sbr. 57. gr. reglugerðar nr. 550/2018. Gjald vegna viðbótareftirlits, svo sem vegna vanefnda eða kvartana, greiðist sérstaklega samkvæmt gjaldskrá.

7 GILDISTAKA

Starfsleyfi þetta, sem er veitt samkvæmt reglugerð nr. 550/2018, um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirlit, sbr. lög nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir, öðlast gildi við afhendingu Matvælastofnunar til rekstraraðila og gildir til 12. febrúar 2037.

Með gildistöku þessa starfsleyfis fellur úr gildi starfsleyfi gefið út af Umhverfisstofnun þann 26. maí 2016.

Starfsleyfinu fylgir greinargerð, sjá fylgiskjal 2.

Starfsemi er ekki heimil án starfsleyfis og rekstraraðila ber að sækja tímanlega um nýtt starfsleyfi ef halda á rekstrinum áfram á sama stað þegar gildistími leyfisins rennur út.

Ákvörðun Umhverfisstofnunar um útgáfu starfsleyfis er kæránleg til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála innan eins mánaðar frá birtingu ákvörðunar Umhverfisstofnunar skv. 1. mgr. 65. gr. laga nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir, sbr. 4. gr. laga nr. 130/2011, um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

Reykjavík, 12. febrúar 2021

Umhverfisstofnun

Sigrún Ágústsdóttir
forstjóri

Rakel Kristjánsdóttir
sérfræðingur

VIÐAUKI 1

Yfirlit yfir skiladaga:

Í eftirfarandi ákvæðum starfsleyfisins eru ákveðnir skiladagar tilgreindir:

- Í gr. 2.1 er kveðið á um að rekstraraðili skuli setja sér umhverfismarkmið og þau endurskoðuð a.m.k. á fjögurra ára fresti.
- Í gr. 4.3 er kveðið á um að mæla skuli efnainnihald eldisvatns í frárennsli, sbr. gr. 3.4 og 3.5, fyrst þegar lífmassi er í hámarki árið sem starfsleyfið tekur gildi og næst fyrir árslok árið á eftir. Síðan skal gera mælingar á a.m.k. þriggja ára fresti.
- Í gr. 4.4 er kveðið á um að ársyfirliti sé skilað til eftirlitsaðila fyrir 1. maí ár hvert sem taka m.a. fram upplýsingar sem liggja fyrir um flokkun vatns skv. gr. 3.7.
- Í gr. 4.5 er kveðið á um að umhverfisupplýsingum sé skilað árlega til Umhverfisstofnunar.

Sé misræmi á milli þessa viðauka og meginþexta starfsleyfisins gildir meginþextinn.

FYLGISKJAL 1

Ákvörðun tiltekinna ákvæða starfsleyfisins og losunarmörk:

- i. Umhverfisstofnun hefur í gr. 3.4 sett viðeigandi losunarmörk á fosfór (7,0 kg/tonn af lífmassaaukningu árlega) og köfnunarefni (60 kg/tonn af lífmassaaukningu árlega) í frárennsli Samkvæmt ákvæðum gr. 7.2 reglugerðar nr. 796/1999, um varnir gegn mengun vatns, er slík losun eingöngu heimil ef hún er byggð á heimild í starfsleyfi og að í leyfinu séu sett losunarmörk. Ákvörðun markanna byggist á almennu mati á viðtaka og umfangi starfseminnar.
- ii. Mælingar á lífrænu efni í grein 4.3 eru til upplýsinga en ekki til að uppfylla losunarmörk.

FYLGISKJAL 2

Greinargerð með útgáfu starfsleyfis félagsins Laxar Fiskeldi ehf. að Fiskalóni í Ölfusi

1. Almenn

Umhverfisstofnun barst umsókn frá félaginu Laxar Fiskeldi ehf. (hér eftir rekstraraðili) þann 3. janúar 2020 (umsókn dagsett 20. desember 2019) þar sem sótt var um stækkun eldisstöðvar að Fiskalóni í Ölfusi, úr framleiðslu á 20 tonn/ári í 100 tonn/ári. Um er að ræða eldi á klakfiski og seiðum laxfiska í stöðinni. Umsóknin var samþykkt sem fullnægjandi þann 2. október 2020.

Orkustofnun gefur út nýtingarleyfi til vatnstöku samkvæmt lögum nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu. Umhverfisstofnun tilkynnti Orkustofnun um gerð starfsleyfistillögu þann 30. september 2020.

2. Afstaða til mats á umhverfisáhrifum

Tilkynningarskýrsla rekstraraðila til Skipulagsstofnunar er dagsett 22. október 2019 um fyrirhugaða framleiðsluaukningu og stækkun á framleiðslu í Fiskalóni um 80 tonn/ári. Skipulagsstofnun mat það svo að framkvæmdin væri ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Í niðurstöðu stofnunarinnar, dags. 19. desember 2019, kemur fram að framkvæmdin væri ekki háð mati á umhverfisáhrifum sbr. þau viðmið sem tilgreind eru í 2. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum.

Umhverfisstofnun sendi inn umsögn þann 8. nóvember 2019 vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar þar sem komist var að þeirri niðurstöðu að losun frá eldisstöðinni við 100 tonn/ári framleiðslu með hreinsun yrði ekki líkleg til að valda umtalsverðum umhverfisáhrifum og væri því ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Í gr. 5. mgr. 13. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum kemur fram að við útgáfu leyfis til framkvæmdar sem fellur í flokk B og flokk C þar sem liggur fyrir ákvörðun um að framkvæmdin skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum skal leyfisveitandi kynna sér tilkynningu framkvæmdaraðila og ákvörðunina um matsskyldu og kanna hvort framkvæmdin sé í samræmi við tilkynnta framkvæmd. Frá auglýstri tillögu og að útgáfu starfsleyfis rekstraraðila var bætt inn í ákvæði 1.2 að heimild starfsleyfisins er til 100 tonn/ári framleiðslu af laxaseiðum í stað þess að taka einungis fram að lífmassi í stöðinni skyldi aldrei fara yfir 100 tonn á hverjum tíma. Er þessi breyting í samræmi við það sem fram kom í tilkynningarskýrslu umsækjanda sem var vísað í í umsókn umsækjanda. Þykir það auka skýrleika starfsleyfisins og tryggja að það sé í samræmi við þá framkvæmd sem var tilkynnt var til Skipulagsstofnunar og þær forsendur sem lágu fyrir því að stækkunin var ákvörðuð ekki matskyld. Sjá má í tilkynningarskýrslu umsækjanda, í töflu 2, að losun í viðtakann er reiknuð út 100 tonna framleiðslu á ári. Ekki er greint frá sérstökum lotum eldisins en segir að áætlaður eldistími seiðanna sé 12-14 mánuðir.

Að mati stofnunarinnar leikur ekki vafi á því að tilkynnt framkvæmd og umsóknir um starfsleyfi eru fyrir 100 tonna framleiðslu á ári (80 tonn/ári framleiðsluaukningu). Mat á umhverfisáhrifum eldisstöðvanna í tilkynningarskýrslum byggir á því. Til að mynda umfjöllun um losun frá stöðvunum og álagi á viðtaka gerir ráð fyrir 100 tonna framleiðslu á ári með fóðurstuðul 1,3 fyrir hvert framleitt kíló sem gefur að fóðurnotkun verði 130 tonn á ári og losun metin í samræmi við það (og viðeigandi hreinsun frárennslis). Einnig er minnst á 100 tonna hámarkslífmassa í tilkynningum/umsóknum og munu því umfangsákvæði starfsleyfa taka til

bæði framleiðslu á ári og lífmassa á hverjum tíma svo að heimildir séu í samræmi við tilkynntar framkvæmdir.

Því er það í samræmi við áætlanir umsækjanda, samkvæmt gögnum hans, að framleiðslan miðist við 100 tonn á ári. Umhverfisstofnun telur að betra sé að ákvæði 1.2 sé skýrt og taki einnig fram heimilað framleiðslumagn á ári.

Umhverfisstofnun minnir á að við hönnun mannvirkja skal þess gætt að þau falli sem best að svipmóti lands sbr. 69. gr. náttúruverndarlaga. Stofnunin bendir á að tekin er afstaða til hönnunar mannvirkja í byggingarleyfi eða framkvæmdarleyfi en ekki í starfsleyfi Umhverfisstofnunar þar sem lög um hollustuhætti og mengunarvarnir nr. 7/1998 fjalla ekki um sjónræn áhrif.

3. Viðbrögð við athugasemdum sem bárust á auglýsingartíma

Tillaga ásamt fylgigögnum var auglýst á vefsíðu Umhverfisstofnunar þann 13. nóvember 2020 og var frestur til að skila inn athugasemdum til og með 12. desember 2020. Tillagan var einnig send til Matvælastofnunar, Skipulagsstofnunar, Orkustofnunar, sveitarfélagsins Ölfus og Heilbrigðiseftirlit Suðurlands.

Engar athugasemdir bárust Umhverfisstofnun á auglýsingartíma tillögu að starfsleyfi.

4. Breytingar á starfsleyfi frá auglýstri tillögu

Breyting var gerð á ákvæði í grein 1.2 varðandi umfangið. Í auglýstri tillögu var eingöngu kveðið á um lífmassa en bætt hefur verið inn ákvæði um að framleiðsla takmarkist við 100 tonn á ári. Breytingin er gerð til samræmis við framkvæmd sem tilkynnt var til Skipulagsstofnunar, þ.e. fjallað var um í matsskyldufyrirspurn og vísað var í í umsókn rekstraraðila. Sjá nánar í öðrum kafla greinargerðar hér að ofan.

Sama breyting var gerð á ákvæði starfsleyfis eldisstöðvar rekstraraðila að Bakka á Ölfusi af sömu ástæðum. Rekstraraðila var gerð grein fyrir breytingu dags. 12. janúar 2021 á ákvæðum frá auglýstri tillögu og gefinn frestur til athugasemda. Rekstraraðili andmælti breytingunni dags. 20. janúar 2021. Umhverfisstofnun fór vel yfir andmæli rekstraraðila. Stofnunin hélt samráðsfundi með sérfræðingum Matvælastofnunar og sviðsstjóra sviðs umhverfismats hjá Skipulagsstofnun um þetta ákvæði í starfsleyfum og í rekstrarleyfum m.t.t. þess sem fram kom í tilkynningum og umsóknum þessara eldisstöðva. Niðurstaða stofnunarinnar var að rétt niðurstaða væri að halda umfangsákvæði á þann hátt að það nái bæði til framleiðslu á ári og lífmassa í stöðvunum hverju sinni.

Breyting var gerð á grein 1.6 þar sem bætt var við að starfsemin skyldi vera í samræmi við gildandi skipulag. Breyting var gerð á gr. 2.2 þar sem bætt var við að Umhverfisstofnun skal gert viðvart ef breyting verður á tengilið.

Breyting var gerð á orðalagi í gr. 3.5 um hreinsun á hreinsibúnaði eftir þörfum.

Í gr. 4.5 var gerð breyting á kröfum um árleg skil á umhverfisupplýsingum skv. reglugerð í stað þess að tilgreina ákveðna dagsetningu og að eftirlitsaðili geti heimilað að þeim sé skilað með skýrslum skv. gr. 4.4. Í 7. kafla starfsleyfisins var bætt inn að við gildistöku þessa starfsleyfis fellur úr gildi eldra starfsleyfi rekstraraðila.

Auk þess voru gerðar aðrar minniháttar leiðréttingar sem ekki teljast til efnislegra breytinga.

5. Gildistaka

Stofnunin hefur tekið ákvörðun um útgáfu starfsleyfis fyrir rekstraraðila til eldis með allt að 100 tonna lífmassa af laxfiskum á hverjum tíma og 100 tonna framleiðslu á ári.

Þegar Umhverfisstofnun hefur gefið út starfsleyfi skal það sent Matvælastofnun. Matvælastofnun afhendir umsækjanda útgefin starfs- og rekstrarleyfi samtímis, sbr. 3. mgr. 4. gr. b. laga nr. 71/2008 um fiskeldi. Starfsleyfið öðlast gildi við afhendingu Matvælastofnunar til rekstraraðila.

6. Aðrar leyfisveitingar

Til starfrækslu fiskeldisstöðva þarf starfsleyfi Umhverfisstofnunar og rekstrarleyfi Matvælastofnunar. Unnið var að samræmingu starfsleyfis og rekstrarleyfis hjá stofnununum. Rekstraraðila var gefið tækifæri til að rýna starfsleyfistillögu fyrir auglýsingu.

Skylt er að afla framkvæmdaleyfis, eða eftir atvikum byggingarleyfis, sbr. skipulagslög og lög um mannvirki, vegna framkvæmda sem hafa í för með sér röskun á vistkerfum og jarðminjum sem tilgreindar eru í 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Einnig er skylt að afla leyfis Orkustofnunar til vatnstöku og gerð borhola.